

5. Порядок розроблення та виконання державних цільових програм, затверджений наказом Мінекономіки від 31.07.2007 № 250 [Електронний ресурс] // Урядовий портал. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0944-07> – Назва з екрана.

6. Методичні рекомендації щодо проведення оцінки економічної і соціальної ефективності виконання державних цільових програм, затверджені наказом Мінекономіки від 24 червня 2010 року N 742 [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=Derzhavni-TsiloviProgrami> – Назва з екрана.

7. Войцехівська В. В. Проблеми законодавчого регулювання державних цільових програм в сучасних умовах / В.В. Войцехівська // Економіка, фінанси, право. – 2013. – № 4. – С. 25–28.

8. Кушнір М. О. Правові засади забезпечення функціонування державних цільових програм (на прикладі Кабінету Міністрів України) / М.О. Кушнір // Стратегічні пріоритети. – 2010. – № 1. – С. 11–15.

Дробіняк М.С.

студент,

Науковий керівник: Горин В.П.

доцент,

Тернопільський національний економічний університет

ЗАОЩАДЖЕННЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ У БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

Досягнення та підтримання стабільних темпів економічного зростання є пріоритетним завданням економічної політики уряду будь-якої країни світу. Стабільне зростання економіки неможливе без значного залучення інвестиційних ресурсів, і одним із таких джерел є заощадження домашніх домогосподарств, тобто та частина доходів населення, яка залишається після сплати всіх обов'язкових платежів та здійснення поточних споживчих витрат. Залучення заощаджень домогосподарств до інвестиційних процесів, тобто переведення їх з неорганізованої(готівкової) форми в організовану(вклади у банківських установах; вклади у небанківських депозитних установах; придбання цінних паперів; вкладення у страхові поліси) є важливим питтям для України протягом усього періоду її економічного розвитку [1, с. 160].

Вивчення питань формування та ефективного використання заощаджень домогосподарств присвячені праці М. Алексеєнка, З. Ватаманюка, Н. Дорофєєва, Т. Кізими, С. Панчишина, М. Савлуката інших. Враховуючи нагальну потребу у виробленні дієвого механізму, який забезпечив би зростання заощаджень домогосподарств, на даний час виникає необхідність створення сприятливих умов для підвищення доходів, як наслідок збільшення вільних коштів у населення.

В ринковій економіці існує велика кількість доступних форм вкладень заощаджень та необмежена свобода їхнього вибору. Видами заощаджень, що користуються попитом серед домогосподарств є банківські депозити, нерухомість, дорогоцінні метали цінні папери, вклади в кредитні спілки та недержавні пенсійні фонди. За сучасної інфраструктури яка склалася в Україні, провідна роль у процесах акумулювання заощаджень населення належить банківських установам. Тому перед банками постає актуальне завдання залучення заощаджень населення на банківські вклади із подальшою їх трансформацією в інвестиційні ресурси.

На основі даних НБУ, за 2012-2015рр. обсяг депозитних вкладень домашніх господарств зріс 275,1млрд. грн. до 442 млрд. грн., тобто на 166,9 млрд. грн. або на

60.7%. Дана тенденція однозначно свідчить про постійне зростання ролі банків у залученні коштів населення.

Розглядаючи депозити домогосподарств, які представлені за такими строками погашення: на вимогу, до 1 року, від 1 року до 2 років, більше 2 років, то потрібно сказати, що порівняно з 2010 р., у 2015 р. депозити на вимогу зросли на 46,3 млрд. грн. або на 41,2% депозити до 1 року погашення – на 78,4 млрд. грн. або на 43,9% і, відповідно, депозити від 1 року до 2 років погашення зросли на 14,2 млрд. грн. або на 13,3%. Обсяг депозитів, строком погашення більше 2-х років, за 2010-2015 рр. скоротилися на 1,3 млрд. грн. або на 7,2%. Згідно цих значень впливає, що найбільше зросли депозити сектору домогосподарств строком погашення до 1 року – на 78,4 або 43,9% [3, с. 154].

Якщо вести мову про структуру депозитів, можемо констатувати факт, що у 2015 році питома вага депозитів на вимогу в загальному обсязі депозитів сектору домогосподарств склала 27,3%, депозитів до 1 року погашення – 43,4%, депозитів від 1 року до 2 років погашення – 25,8%, депозитів, строком погашення більше 2 років – 3,8%. На основі цих даних бачимо, що найбільшу частку займають депозити до 1 року погашення – 43,4%, а найменшу склали депозити, строком погашення більше 2 років – всього 3,8%.

Можемо зробити висновок, що домашні домогосподарства віддають перевагу короткостроковим депозитам. Це пояснюється тим, що люди не мають достатнього рівня довіри до банківських установ, особливо у час економічної та політичної нестабільності в країні. Теперішня ситуація в Україні зумовлює негативну тенденцію різкого скорочення обсягів депозитів домогосподарств через нестабільність курсу національної валюти та росту інфляції. Така поведінка домогосподарств може підірвати ефективне функціонування банківської системи загалом. Не менш важливим чинником, який впливає на рішення домогосподарств зберігати свої заощадження в банку є рівень фінансових знань. На сьогоднішній день Україна стикається із проблемою підвищення фінансової грамотності громадян. Найважливішою перепоною, яка ускладнює вирішення проблем підвищення фінансової грамотності українців є вкрай низька затребуваність фінансових знань основною масою населення, що, в свою чергу, не дозволяє домогосподарствам бути потенційним учасником ринку фінансових послуг.

Слід відмітити, що у сфері залучення коштів населення такі інституційні учасники ринку, як пенсійні та інвестиційні фонди, страхові компанії, кредитні спілки не можуть конкурувати з банками через низку причин: високі ризики, відсутність державних гарантій, нерозгалужена мережа, низький рівень достатності власного капіталу та ін.

Реалізація можливостей банків із залучення неорганізованих заощаджень домогосподарств потребує системного підходу до управління, який передбачає одночасне запровадження відповідних заходів на двох рівнях – макроекономічному (державному) та мікроекономічному (рівень окремого банку) [2, с. 83]. Органам державної влади та місцевого самоврядування необхідно вдатися до таких дій:

- стабілізувати політичну ситуацію в країні; всі гілки влади та державні органи повинні діяти узгоджено в інтересах суспільства і проводити виважену однозначну політику;

- відновити довіру населення до фінансово-кредитних установ шляхом здійснення державного контролю їх діяльності;

- підвищити фінансову грамотність населення;

- забезпечити дієвість системи державних гарантій для банківських вкладів населення, а також коштів приватного і малого бізнесу через нарощування фінансових можливостей Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;

- надавати своєчасну та достовірну інформацію про діяльність банківських установ та небанківських фінансово-кредитних установ, а також проводити політику підвищення прозорості їх діяльності.

Список використаних джерел:

1. Ключник Л.В. Заощадження домашніх господарств як джерело інвестиційних ресурсів економіки України / Л.В. Ключник // Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». – Вип. 9. – 2012. – С. 159-165.
2. Примостка Л. Роль банків у формуванні організованих заощаджень населення / Л. Примостка // Банківська справа. – 2013. – № 11-12. – С. 76-84.
3. Статистичні матеріали. Депозити домашніх господарств // Бюлетень Національного банку України. – 2016. – Січень. – 154 с.

Кошеленко А.В.

студентка,

Науковий керівник: Вядрова І.М.

кандидат економічних наук, професор,

Харківський навчально-наукового інститут

ДВНЗ «Університет банківської справи»

РЕГУЛЮВАННЯ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Управління фінансовою стійкістю банків досить складний і багатогранний процес, яких охоплює як макрорівневий аспект, а саме регулятивні заходи держави, так і мікрорівневий аспект – на рівні окремої банківської установи.

Виділяють два основні компоненти впливу держави на функціонування банківських установ. З однієї сторони, держава намагається забезпечити безпеку діяльності банків та стабільність банківської системи, створюючи державну систему гарантування вкладів громадян, підтримуючи ліквідність, безперебійну роботу банківської системи через належне виконання функції «кредитора останньої інстанції» центральним банком. З іншої, – держава здійснює вплив як на окремі банківські установи, так і на банківську систему в цілому через механізм пруденційного регулювання діяльності банків, встановлюючи при цьому вимоги щодо підтримки необхідного рівня показників ліквідності, банківського капіталу, максимальних розмірів ризиків у діяльності банку, а також надаючи органам банківського нагляду повноваження щодо застосування заходів впливу до банківських установ, діяльність яких є надто ризиковою [3].

Управління фінансовою стійкістю банків на мікрорівні полягає у реалізації внутрішньої кредитної політики банку щодо підтримання оптимальної структури кредитного портфеля та ліквідності балансу [2]. У процесі проведення кредитних операцій банківські установи систематично аналізують склад і структуру наданих кредитів, створюють комплексну систему ризик-менеджменту, яка забезпечує надійний процес виявлення, оцінки, контролю та моніторингу кредитного ризику з метою його мінімізації на всіх етапах кредитного процесу.

Визначаючи питання фінансової стабільності банківської системи з погляду активних операцій, доцільним є проведення аналізу показників кредитної діяльності та рентабельності банків України за період 2010-2016 рр. (табл. 1).

Як видно з табл. 1, протягом останнього часу кредитна активність банківських установ в Україні була досить низькою. Станом на 01.10.2016 року частка наданих кредитів в активах банків складала 74,1%, що на 2,8% менше, ніж частка наданих кредитів в активах банків станом на кінець 2015 року.